

18 මහණකම නම් උසස් ම ශීලාවාරකමයි

මූල සුභද්‍රා නම් අනේපිඬු සිටුකුමාගේ දියණිය යි. ඇය දිග ගියේ උග්ග නුවර උග්ග සිටුකුමාගේ පුතණුවන් සමග ය. ඒ සිටු පවුල නිගණ්ඨ දයකයෝ ය. එද මංගල උත්සවය නිමිති කරගෙන ඒ සිටු මැදුරේ නිගණ්ඨයන් සඳහා මහා දනයක් පැවැත්විණි. ඒ මොහොතේ අලුත ගෙනා ලේලිය ලවා තම ශ්‍රමණයන් වහන්සේලාට වන්දවන්නට සිටුකුමාට උවමනා විය. ඒ බව මූල සුභද්‍රාට දන්වා යවන ලදී. නිගණ්ඨයෝ වස්ත්‍ර නො අඳින නග්න කවුස් පිරිසකි. ඒ බව දන්නා මූල සුභද්‍රා නග්නයන් දක්නට ඇති හිරිකිතය නිසා දන්හලට යාමට අකමැති විය. දෙකුන් වරක් පණවුඩ යැවීමත් ලේලිය නොපැමිණියා ය. මෙයින් කුපිත වූ සිටුකුමා ඇය තම සිටු මැදුරෙන් පිට මං කරන්නට තීරණය කළේ ය. ඒ මොහොතේ තමා අකීකරු වීමට හේතුව දක්වන මූල සුභද්‍රා “ මාගේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා ඉතා ම ආචාර සම්පන්න පිරිසකි. මෙබඳු ලැජ්ජා නැති පිරිසක් නොවේ ” යැයි කියමින් ගාථා හතකින් සඟ ගුණ වැණුවා ය. එයින් පළමු වැන්න මෙසේ ය.

“ සනතිඥියා සනත මානසා
 සනතං තෙසං ගතං ධීතං
 ඔකඛිතතවකඬු මිතභාණි
 තා දිසා සමණා මම ”

“මාගේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලාගේ ඉඳුරන් සංවර ය. සිත සන්සුන් ය. උන්වහන්සේලාගේ ගමන බිමන ඉඳුම් හිටුම් සන්සුන් ය. ගමන් කරන විට බිමට හෙලා ගත් ඇස් ඇති ව වටපිට නොබලා වඩිති. උවමනා දේ පමණක් පමණට කතා කරති.

“ මහණ කම් ප්‍රධාන අංගය සීලය යි. සිල්වත්කම නැති තැන මහණකමක් නැත. බුදුරජාණන් වහන්සේ සිල්වත්කම දෙයාකාරයකින් දේශනා කොට තිබේ.

1. පාතිමොක්ඛ සංවරය

එනම් ඉතා කුඩා වරදෙහි පවා බිය දකිමින් සාමණේර දස සීලය හෝ උපසම්පද සීලය සමාදන්ව පිළිපැදීම යි.

2. අචාර ගෝචර සම්පන්න භාවය.

එනම් යාම්, ඊම්, ඉඳුම් හිටුම්, කෑම බීම ආදී සියලු කටයුතු ආචාර සම්පන්නව කිරීමත් නොහැසිරිය යුතු තැන්, ඇසුරු නොකළ යුතු පුද්ගලයන් ආදියෙන් ඇත් ව විසීමත් ය. මේ අනුව සීලයත් ආචාරයත් දෙක එකට තිබිය යුතු ගුණාංග දෙකකි. මෙයින් ශික්ෂා පද සීලය වාරිත්‍ර සීලය ලෙසත්, ආචාර සීලය වාරිත්‍ර සීලය ලෙසත් හඳුන්වනු ලැබේ. සීලාචාරකම යනු මේ දෙකට ම යෙදෙන පොදු ව්‍යවහාරය යි.

මහජනයා සිල්වත් කමට ගරු කරති. වදිති. පුදති. එහෙත් ඔවුන් වඩාත් පැහැදෙන්නේ ආචාර සම්පන්නකමට ය. ඉහත සඳහන් ගාථාවෙන් මූල සුභද්‍රා කියන්නේත් ඒ ආචාර සම්පන්නකම ගැන ය. ශික්ෂා පද ගැන නොවේ. එද අධිරාජ්‍යයක් දිනාගෙනත් යුද්ධයේ බිහිසුණු සිදුවීම් නිසා සිත හද ගැනීමට නොහැකිව සිටි අශෝක රජතුමාගේ සිත හැදුණේ හත් හැවිරිදි නිග්‍රෝධ පොඩි භාමුදුරුවන්ගේ ආචාර සම්පන්නකමට ය.

මේ නිසා ආචාර සම්පන්නකම මහණකමේ වැදගත් ම අංගය යි සඳහන් කළහොත් නිවැරදි ය. මේ සඳහා දී ඇති බුද්ධෝපදේශය නම් “ අප්පසන්නා නං වා පසාද ය, පසන්නානං වා භියෙය්‍ය භාවාය ” නොපැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම ඇති වන ලෙසත්, පැහැදුන වුන්ගේ පැහැදීම වැඩිවන ලෙසත් හැසිරිය යුතු බව යි. මෙයින් ශික්ෂා පදවලටත් වඩා ආචාර සම්පන්න භාවය හැඟවේ.

හික්ෂුන් වහන්සේ තුනුරුවන් අතරින් තුන්වන රුවන යි. මහජනයා උන්වහන්සේ නැති තැනක් ගුණ සිහි කරන හැටි මූල සුභද්‍රා කතාවෙන් පෙනේ. එසේ නම් ඔවුන් ඉදිරියේ පෙනී සිටින හික්ෂුන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ සිතේ තිබෙන ඒ ගුණ ඇස් ඉදිරිපිට පෙනෙන ආකාරයට හැසිරිය යුතු ය.

ගිහි ඇත්තන්ට බොහෝ විට මේ ආචාර සම්පන්නකම එතරම් පුරුදු නැත. එයට කියන්නේ ග්‍රාම‍්‍ය ගතිය කියා ය. මේ නිසා ගිහිගෙය හැර පැවිදි වූ අලුත සීලාචාරකම්වල අඩු ලුහුඬුකම් තිබිය හැකි ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි කාලයේ පවා එබඳු සීලාචාරකම් පුරුදු නැති ඇත්තෝ සඟ මැද සිටිය හ. ඒ නිසා ඔවුන්ට අදින පොරවන හැටි, මග යන එන හැටි, ගේ දෙරවල හැසිරෙන හැටි, කන බොන හැටි, පමණක් නොව මල මුත්‍රා කරන හැටි පවා ඉගැන්වීමට සිදු විය. ශික්‍ෂා පද පැණවීමට පවා සිදු විය. එසේ පැණ වූ සීලාචාරකම පිළිබඳ ශික්‍ෂා පද සේවියා නමින් හැඳින්වේ. බුදු දහමේ ඉගැන්වෙන පරිදි සේබ යනු හික්මෙන්නා ය. සේබියා යනු හික්මිය යුතු ආකාරය යි. කරුණු යි.

සේබියා

පරිමණඩල වග්ගය

- 01. පෙළ :- පරිමණඩලං නිවාසෙසසාමිති සික්ඛා කරණියා
 තේරුම :- හාත්පසින් වටකොට මනා ලෙස අදනය අදිමිසි හික්මිය යුතු යි.
- 02. පෙළ :- පරිමණඩලං පාරුපිසසාමිති සික්ඛා කරණියා
 තේරුම :- හාත්පසින් වටකොට මනා ලෙස සිවුර පොරවමි යි හික්මිය යුතු යි.
- 03. පෙළ :- සුපට්ඨස්නො අනතරසරෙ ගමිසසාමිති සික්ඛා කරණියා
 තේරුම :- මනා කොට සිවුර, අදනය හැඳ පොරවා ඇතුළු ගමෙහි යමිසි හික්මිය යුතු යි.
- 04. පෙළ :- සුපට්ඨස්නො අනතරසරෙ නිසිදිසසාමිති සික්ඛා කරණියා
 තේරුම :- මනා කොට සිවුර හැඳ පොරවා ඇතුළු ගමෙහි හිදිමිසි හික්මිය යුතු යි.

05. පෙළ :- සුසංවුතො අන්තරසරෙ ගමිසසාමීති සිකො කරණියො
- තේරුම :- මනා ලෙස සංවරච ඇතුළු ගමෙහි ගමන් කරමිසි හික්මිය යුතු යි.
06. පෙළ :- සුසංවුතො අන්තරසරෙ නිසිදිසසාමීති සිකො කරණියො
- තේරුම :- මනා ලෙස සංවර ච ඇතුළු ගමෙහි හිදිමිසි හික්මිය යුතු යි.
07. පෙළ :- ඔකකිත්තචකු අන්තරසරෙ ගමිසසාමීති සිකො කරණියො
- තේරුම :- පහත හෙළන ලද ඇස් ඇතිව ඇතුළු ගමෙහි ගමන් කරමින් හික්මිය යුතු යි.
08. පෙළ :- ඔකකිත්තචකු අන්තරසරෙ නිසිදිසසාමීති සිකො කරණියො
- තේරුම :- පහත හෙළන ඇසි ඇතිව ඇතුළු ගමෙහි හිදිමි සි හික්මිය හික්මිය යුතු යි.
09. පෙළ :- න උකකිත්තකාය අන්තරසරෙ ගමිසසාමීති සිකො කරණියො
10. තේරුම :- සිවුර ඔසවාගෙන ඇතුළු ගමෙහි නොයමිසි හික්මිය යුතු යි.
11. පෙළ :- න උකකිත්තකාය අන්තරසරෙ නිසිදිසසාමීති සිකො කරණියො
12. තේරුම :- සිවුර ඔසවාගෙන ඇතුළු ගමෙහි නො හිදිමිසි ” හික්මිය යුතු යි.

සකකවව වගගය

1. පෙළ :- සකකවවං පිණඩපාතං භුඤ්ජසසාමිති සිකඛා කරණියා
 තේරුම :- සකස්ව (සිහි කල්පනාවෙන් පිළිවෙලකට) දනය වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.

2. පෙළ :- පතතසඤ්ඤිපිණඩපාතං භුඤ්ජසසාමිති සිකඛා කරණියා
 තේරුම :- පාත්‍රයෙහි පිහිටුවාගත් සිහි ඇතිව දනය වළඳිමි සි හික්මිය යුතු ය.

3. පෙළ :- සපදනං පිණඩපාතං භුඤ්ජසසාමිති සිකඛා කරණියා
 තේරුම :- පාත්‍රයෙහි තම පැත්තේ සිට අනුපිළිවෙලින් දනය වළඳිමි සි හික්මිය යුතු ය.

4. පෙළ :- සමසුපකං පිණඩපාතං භුඤ්ජසසාමිති සිකඛා කරණියා
 තේරුම :- බතට ප්‍රමාණවත් ව්‍යඤ්ජන සමග දනය වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.

5. පෙළ :- න ථූපතො ඔමද්දිත්වා පිණඩපාතං භුඤ්ජසසාමිති සිකඛා කරණියා
 තේරුම :- පාත්‍රයේ මුදුනින් අනා දනය නො වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.

6. පෙළ :- න සුපං වා බ්‍යඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිවඡාදෙසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- සුප හෝ ව්‍යඤ්ජන හෝ බත් වලින් නො වසම් යි හික්මිය යුතු යි.
7. පෙළ :- න සුපං වා ඔදනං වා අත්තනො අභ්‍යාය විඤ්ඤාපෙඤා භුඤ්ජ්ජසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- (නො ගිලන්ව) සුප හෝ බත් තමන් සඳහා ඉල්ලා නො වළඳීමයි හික්මිය යුතු යි.
8. පෙළ :- න උජ්ඣානසඤ්ඤි පරෙසං පතනං ඔලොකෙසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- ගරහනු කැමතිව අනුන්ගේ පාත්‍රය දෙස නොබලමි යි හික්මිය යුතු යි.
9. පෙළ :- නාති මහනතං කබලං කරිසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- ඉතා මහත් ව බත් පිඬු නො කරමි යි හික්මිය යුතු යි.
10. පෙළ :- පරිමණ්ඩලං ආලොපං කරිසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- බත් පිඬු ගුලි කොට වළඳීමයි හික්මිය යුතු යි.

කබල වගය

1. පෙළ :- න අනාහටෙ කබලෙ මුඛදාරං විවරිසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- බත් පිඬු මුවට ලං වනතුරු මුව නො අරිමි යි හික්මිය යුතු යි.

2. පෙළ :- න භුඤ්ජමානො සබ්බං භස්සං මුඛෙ පක්ඛිපිසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- වළඳින විට මුළු අත මුවට නො දමමිසි හික්මිය යුතු යි.
3. පෙළ :- න සකබලෙන මුඛෙන ධ්‍යානරිසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- මුව තුළ ආහාර ඇතිව කපා නො කරමි යි හික්මිය යුතු යි.
4. පෙළ :- න පිණ්ඩුකෙඛපකං භුඤ්ජසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- බත් පිඩ මුවට විසි කරමින් නො වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.
5. පෙළ :- න කබලාවචෙඡදකං භුඤ්ජසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- බත් පිඩ මුවින් කඩ කඩා නො වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.
6. පෙළ :- න අවගණ්ඩකාරකං භුඤ්ජසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- වඳුරන් මෙන් ආහාර හක්කේ තබාගෙන නො වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.
7. පෙළ :- න භස්ස නිද්ධුනකං භුඤ්ජසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- අත ගසා දමමින් නො වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.
8. පෙළ :- න සිඤ්චකාරකං භුඤ්ජසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- බත් හුළු විසුරුවමින් අහර නොවළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.
9. පෙළ :- න ජ්වහා නිව්ඡාරකං භුඤ්ජසසාමිති සිකා කරණියා
- තේරුම :- දිව එළියට දම දමා නො වළඳිමිසි හික්මිය යුතු යි.

10. පෙළ :- න වපු වපු කාරකං භුඤ්ජසාමිති සිකා කරණියා
 තේරුම :- තලු ගසමින් ආහාර නො වළඳිමයි හික්මිය යුතු යි.

සුරු සුරු වගය (මුල් හය)

1. පෙළ :- න සුරු සුරු කාරකං භුඤ්ජසාමිති සිකා කරණියා
 තේරුම :- සුරු සුරු යන හඬ ඇතිවන සේ නො වළඳිමයි හික්මිය යුතු යි.
2. පෙළ :- න හඬනිලෙහකං භුඤ්ජසාමිති සිකා කරණියා
 තේරුම :- අත ලෙවකමින් නො වළඳිමයි හික්මිය යුතු යි.
3. පෙළ :- න පතනිලෙහකං භුඤ්ජසාමිති සිකා කරණියා
 තේරුම :- පාත්‍රය ලෙවකමින් නො වළඳිමයි හික්මිය යුතු යි.
4. පෙළ :- න ඔට්ටනිලෙහකං භුඤ්ජසාමිති සිකා කරණියා
 තේරුම :- දිවෙන් තොල් ලෙවකමින් නො වළඳිමයි හික්මිය යුතු යි.
5. පෙළ :- න සාමිසෙන හඤ්චන පානීය ධාතකං
 පටිගගහසාමිති සිකා කරණියා
 තේරුම :- ඉඳුල් සහිත අතින් පැන් හාජනය නො පිළිගනිමයි හික්මිය යුතු යි.

6. පෙළ :- න සසිඳුකං පතනධොවනං අනතරසරෙ ඡඩෙධසසාමීති සිකධා කරණියා

තේරුම :- බත් හුළු සහිත පාත්‍රා සේදූ ජලය ගෙවල් අසල නො දමමිසි හික්මිය යුතු යි.

අභ්‍යාස

01. සේබියා අර්ථ සහිත ව වණපොත් කරන්න.
02. සේබියාවල කියවෙන ආචාර ධර්ම නුපුරුදු කෙනෙකු ගැන පන්තියේ සාකච්ඡා කොට ඒවා පුරුදු පුහුණු කරගන්නා අයුරු පෙන්වා දෙන්න.
03. සේබියාවල දැක්වෙන ආචාර ධර්මවලට සමාන තවත් සමාජයේ පිළිගත් සීලාචාරකම් ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කරන්න.